

1981, 30. října – Sdělení VONS č. 274 o sledování mladých katolíků, kteří se chtěli zúčastnit procesu s Josefem Vlčkem a spol. u Okresního soudu v Olomouci, o domovních prohlídkách v jejich bytech spojených se zabavováním náboženské a filozofické literatury a jejich výšeších.

Ve dnech 1. a 2. října 1981, tedy těsně po ukončení procesu s katolickými kněžími a laiky (viz sdělení VONS č. 273)¹, proběhla v místě jeho konání v Olomouci rozsáhlá policejní razie proti mladým lidem, praktikujícím křesťanům. Ti, kdož se dožadovali vstupu do soudní síně (bezvýsledně), byli po ukončení procesu sledováni až ke dveřím svých domovů, kde pak zůstala stát auta s příslušníky StB dlouho do noci.

Dne 1. 10. 1981 byly provedeny domovní prohlídky u Zdislava Havrana, Víta Pelikána, Rudolfa Smahela – katolického duchovního, Ludmily Svobodové a Tomáše Vážana. 2. 10. následovaly další prohlídky u Rostislava Valušky (duchovního Československé církve husitské). Dále u Tomáše Kvapila, Ivana Šimáčky, Zdeňka Bártla, Ivy Rašnerové, Oldřicha Kučery, Aleny Jemelkové a Jana Kouřila. Prohlídky z prvního dne proběhly zčásti v nočních hodinách – do 23 hodin, u Rudolfa Smahela až do čtvrté hodiny v noci. V bytech Rostislava Valušky a Jana Kouřila se odbyly za jejich nepřítomnosti. Usnesení o domovní prohlídce předložené jako doklad opravňující k tomuto zákroku měla podstatné formální nedostatky. První den v nich nebyla ani specifikovaná údajná trestná činnost, která k nim zavdala podnět. Teprve druhého dne v nich bylo uvedeno, že dotyční mají být podezřelí, někteří dokonce i stíháni pro trestný čin výtržnictví podle § 202, jehož se měli dopustit – jak se ukázalo později, v noci z 30. 9. na 1. 10. 1981 tím, že měli vyvěsit vlajku „zneuctěnou latexovou barvou“ na pomník před budovu Okresního soudu a psát nápisy na zdi. Po oba dny chyběl i souhlas okresního prokurátora, s odůvodněním, že nebyl přítomen. Usnesení byla signována majorem Kročilem, takže policie si souhlas k provedení domovní prohlídky udělila i formálně

sama. StB se později snažila nahradit Usnesení o domovní prohlídce z prvního dne bez specifikace údajného trestného činu novými certifikáty, v nichž toto bylo již doplněno, i nadále však chyběl souhlas prokurátora. Je tedy zřejmé, že sama si byla vědoma některých svých prohřešků.

Všem postiženým byla při domovní prohlídce zabavena filosofická a náboženská literatury, a to s naprostou svévolí. Konfiskována byla i oficiálně vydané teologické publikace, modlitby církví, brevíře a výpisy z nich, bible, římské misálky, jakož i s úředním povolením vytištěné programy méně pohodlných divadelních scén a opisy antikvárních knih i výpisky z nich. Mezi konfiskáty nechyběly ani fotografie ze společných výletů mladých věřících a portréty Jana Pavla II. Psací stroje, magnetofonové pásky a primitivní grafické pomůcky (u výtvarníků) pak byly zabaveny s okázalou samozřejmostí.

U Rudolfa Smahela, Víta Pelikána, Tomáše Kvapila, Zdislava Havrana, Ivana Šimáčka a Oldřicha Kučery následoval ještě výslech, který byl veden pracovníky kriminální služby za přítomnosti pracovníků StB. Ani v jednom popřípadě však naproti tomu nebyl proveden před prohlídkami výslech předběžný (jak stanoví § 84 trestního zákona).

Celá tato akce měla zřejmě za cíl zastrašit mladé lidi, kteří se rozhodli uplatňovat náboženská práva a cejchovat je jako kriminální živly.

Informace o Chartě 77, r. 4, 1981, č. 11, s. 2.

POZNÁMKY

¹ Dokument č. 274. K případu Josefa Vlčka a spol. viz dále sdělení VONS č. 135, 147, 151, 159, 282 a 329, dokumenty č. 136, 148, 152, 160, 283 a 330.